

A. N. AFANASJEV — D. H.:

Tri carstva: bakreno, srebrno in zlato.

Ruska pravljica.

(Dalje)

o dolgem ali kratkem času je uzrl zlatožareč grad. Ob vhodu sikajo grozne kače, priklenjene na zlate verige. Pri kačah je vodnjak, nad njim na zlati verigi zlato vederce. Carevič je zajel in napojil kače. Legle so in se pomirile. Stopil je v grad. Nasproti mu je prišla prelepa Jelena. »Kdo si, dobri dečko?« — »Ivan carevič sem.« — »Si li prišel po svoji volji?« — »Po svoji. Iščem mamico, Nastazijo Zlatolasko. Ali veš zanjo?« — »Vem. Ni daleč od tega gradu. Veternik leti k njej vsak teden, k meni vsak mesec. Vzemi tole zlato kroglico. Vrzi jo in hodi za njo kamorkoli je treba. In v temle prstanu je vse zlato carstvo. Ne pozabi pa name, če premagaš Veternika! Hoče se mi od tu v svobodni svet.« — »Pa dobro,« je rekel carevič Ivan. Vrgel je kroglico in hodil za njo.

Hodil je in hodil, pa je došel do gradu — o, ljubi Bogeč — grad se iskri samih demantov in drugih draguljev. Ob vratih sikajo strahovite kače. Vsaka ima šest glav. Napojil je carevič kače, pa so bile pomirjene. Vstopil je v palačo. Prehodel je mnogo sob in dvoran. V zadnji je bila mamica, Nastazija Zlatolaska. Na visokem tronu sedi, vsa je v caričnem sijaju. Na glavi ima krono neizmerne vrednosti. Pogledala je gosta in vzdiknila: »Za Boga! Si li ti, sinček moj? Pa kako si došel tu sem?« — »Tako in tako. Pri tebi sem.« — »Ej, sinček dragi, težko tebi! V teh gorah gospodari mogočni in hudobni Veternik, ki je vladar vseh dušic. Tudi mene je ugrabil in odnesel sem. Hitro hodi z menoj v klet!« — Šla sta v klet. V kleti sta sodca z vodo, na desni prvi, na levi drugi. Pa je govorila Nastazija Zlatolaska: »Napij se vode, ki je v desnem sodu!« Ivan se je napil. »Kolika ti je sedaj moč, sinko?« — »Z eno samo roko prevrnem to palačo.« — »Pa še pij!« In je pil. »Kolika ti je sedaj moč?« — »Če se mi zahoče, prevrnem ves svet.« — »Veliko moč imaš. Prestavi še sodca! Desnega deni na levo, levega na desno stran.« — Prestavil je carevič sodca po njenih besedah. »Glej, dragec, v enem sodcu je močna, v drugem nemočna voda. Kdor pije prvo, je silen junak, druga ga oslabi popolnoma. Veternik pije močno vodo, pa postavlja sodca na desno stran. Prevariti ga je treba.«

Vrnila sta se v grad. »Sedi k meni na prestol!« je velela carica, »a tako, da te Veternik ne zapazi. Prihrumel bo in me hotel objeti in

poljubiti. Tedaj zgrabi za njegovo kopje. Vzdignil te bo v nedogledne višine. Drvil bo s teboj preko silnih prepadov in širnih morij. A ti drži trdno in ne izпусти! Upehal se bo Veternik. Zahotelo se mu bo močne vode. Puhnil bo v klet in k sodcu na desni. Ti se pa v tem napij iz sodca na levi. Veternik bo ves slab in medel. Tedaj mu vzemi meč in mu odsekaj glavo z enim zamahom! V trenutku, ko bo odletela glava, boš začul za seboj glas: „Udari še enkrat!“ Ti pa, sinko, ne udari, ampak odgovori: Junaku ni treba mahiniti dvakrat, zadosti je enkrat!«

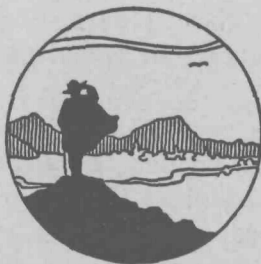
Komaj se je skril Ivan carevič na prestolu. Nebo se je stemnilo. Vse je zaplesalo v silnem vrtincu. Pa prileti Veternik, sede in se izprevrže v poštenega mladeniča. Gre v grad. V rokah ima bojno kopje. »Fej, fej! Kako smrdi tu po ruski duši. Imaš li gosta?« Tako je izpraševal Veternik. Odgovorila je carica: »Ne vem, kaj se ti dozdeva.« Veternik plane, da bi jo poljubil, a carevič zgrabi za kopje. »Požrem te!« se je razljutil Veternik. »Rekla je baba dvapot: Požreš ali ne požreš,« je odgovoril carevič. Veternik skozi okno pod visoko nebo. Nesel je Ivana careviča preko gorskih čerí in grozil: »Razbijem te!« Nesel ga je nad globoko morje: »Utopim te!« A niso pomogle grožnje. Carevič je držal in ni izpustil. Preletel je Veternik ves svet. Opešal je in zletel naravnost v ono klet, pa k sodcu na desni. A carevič k sodcu na levi. Pila sta in se napila. Veternik je bil ves nevšečen, carevič pa je začutil, da je junak nad junaki. Vzel je Veterniku meč in mu z enim zamahom odrobil glavo. Tedaj začuje za seboj glas: »Udari še enkrat, udari, sicer oživi!« — »Junaku ni treba mahiniti dvakrat, zadosti je enkrat.« je odgovoril Ivan carevič. In glej! V trenutku je zaplál ogenj in sežgal truplo in glavo. Vseokrog se je razprašil pepel.

Razradostila se je mamica Ivana careviča: »Aj, ljubljene sinek, razigrajva se, jejva in pojdiva domov! Pusto je tu. Nikogar ni v gradu.« — »A kdo bi nama prinesel jedi?« — »Ne skrbi, sinek.« Komaj sta pomislila na jed, pa se je sama pogrnila miza. In na mizi je bilo slastnih jedi in pijače, kakor bi trenil. Počivala sta carica in carevič, jedla in pila. Pa je opomnil carevič: »Idiva, mamica! Dolga je pot do bratov, ki naju čakata. Na poti moram rešiti tri carice, Veternikove ujetnice.« Pripravila sta se za pot in odšla. Na poti sta vzela s seboj carico zlatega carstva, zatem še carico srebrnega, pa končno carico bakrenega carstva in dolgo vrč. Kmalu so dospeli do jame, kjer se je bilo treba spustiti v globino. Ivan carevič je spustil na vrvi najprej mamico, a za njo prelepo Jeleno in nje sestri.

Čakala sta brata in se pogovorila tako: »Bodi Ivan carevič na gorí. Midva se vrneva z materjo in s caricami k očetu, pa rečeva, da sva jih našla tako in tako.« — »Prelepo Jeleno vzamem zase,« je še

dostavil Peter carevič, »ti si vzemi carico srebrnega carstva, carico bakrenega carstva dava temu ali temu generalu.« — Tako se je zgodilo, da bi moral ostati Ivan carevič na gori. Starejša brata sta še raztrgala vrvi, pa je ostal Ivan carevič vrhu gore.

(Konec.)

Junak.

Pijanček se guglje vse križem po cesti,
sneženi mož ravno stoji.
Pijanček nahruli ga v svoji objesti:
»Poglej, kako gibčni smo mi!

Namesto klobuka sneženi mož lonec
na glavi debeli drži.
Zdaj dobro pomeri... na glavo pijančku
spusti ga: »Kdor išče — dobil!«

Kot štor nepremično stojiš ti na mestu,
zapleši no malo z menojl!
In vanj zaleti se junaško pijanček.
Med njima se vname ljuf boj.

Pijanček se zgrabi za glavo, zastoče:
»Hu, jaz sem res velik bedak!
Zdaj vidim: še takle sneženi možicelj
od mene je večji junak!«

Mirko Kunčič.

Ledene cvetice.

Na oknu cveto mi
ledene cvetice
in vsak dan drugačno
mi kažejo lice.

Umetnost prirode
jaz v njih občudujem
in v risarsko zbirko
si jih prerisujem.

V prirodi vse roka
božanska ustvarja
in nam umotvore
največje podarja.

Zato se mi vredne
zde tudi te cvetke,
da zbirka ohrani
še njih mi posnetke.

Fr. Rojec.

